

SMART-UDL

Kapsayıcı Ders Planlama için Öğretmen Rehberi

İngilizce Öğretmenleri için UDL-BİT Entegre Uygulama Rehberi

Students Mastering English with Advanced Resources and Technology via UDL

2025-1-SE01-KA220-SCH-000363437

WP2 | Eylül 2026

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Avrupa Birliği Erasmus+ Programı tarafından ortak finanse edilmiştir. Avrupa Komisyonunun bu yayının hazırlanmasına verdiği destek, yalnızca yazarların görüşlerini yansıtan içeriğin onaylandığı anlamına gelmez ve Komisyon burada yer alan bilgilerin herhangi bir şekilde kullanılmasından sorumlu tutulamaz.

İçindekiler

- 1. Bu Rehberin Amacı
- 2. SMART-UDL Öğretmenlerinin Neden Uygulamalı Desteğe İhtiyacı Var?
- 3. Basit Dille UDL
- 4. SMART-UDL Ders Planlama Döngüsü
- 5. Dijital Araçları Pedagojik Amaçla Entegre Etme
- 6. Günlük Uygulamada Erişilebilirlik ve Kapsayıcılık
- 7. Örnek A1–A2 UDL Dersi
- 8. Değerlendirme, Geri Bildirim ve Öğrenci Seçimi
- 9. SMART-UDL E-Platformu ve ILP’nin Kullanımı
- 10. Pilot Uygulama: Ders Öncesi, Sırası ve Sonrası
- 11. Hızlı Kapsayıcı Ders Planlama Kontrol Listesi
- 12. Sık Sorulan Sorular
- 13. Destekleyici Proje Belgeleri

1. Bu Rehberin Amacı

Bu rehber, SMART-UDL çerçevesini ve WP2 öğretmen ihtiyaçları bulgularını sınıfta uygulanabilir adımlara dönüştürür. Rehber, ağırlıklı olarak 8–14 yaş grubundaki öğrencilerle ve A1–A2 düzeyindeki içeriklerle çalışan İngilizce öğretmenleri için hazırlanmıştır. Tek bir öğretim yöntemini zorunlu kılmaz; bunun yerine öğrencilerin derse katılmaları, bilgiye erişimleri ve öğrendiklerini göstermeleri için birden fazla yol sunan esnek dersler planlamaya yardımcı olur.

SMART-UDL Çerçevesi, Öğretmen Rehberinin; UDL ilkeleri, derslerin UDL ile yeniden tasarlanması, BİT araçlarının adım adım entegrasyonu, örnek A1–A2 ders planları, değerlendirme araçları, özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için uyarlamalar, kapsayıcı ders planlama kontrol listesi ve SMART-UDL e-platformunun kullanımına ilişkin uygulama rehberliğini içermesini öngörmektedir.

Bu rehberi çalışma aracı olarak kullanın

Bir ders seçin, planlama döngüsünü uygulayın, yalnızca açık bir öğrenme amacına hizmet eden dijital araçları seçin, erişilebilirliği kontrol edin, dersi uygulayın, geri bildirim toplayın ve materyali final kullanımdan önce revize edin.

2. SMART-UDL Öğretmenlerinin Neden Uygulamalı Desteğe İhtiyacı Var?

Doğrulanmış WP2 öğretmen analizi Türkiye, İsveç ve Letonya'dan 32 öğretmen yanıtına dayanmaktadır. Bulgular, öğretmenlerin deneyimli olduğunu ve dijital araçları zaten kullandığını; ancak UDL bilgisinin ve sistematik kapsayıcı tasarımın sınırlı kaldığını göstermektedir.

Öğretmen anketinden kamt	Rehber açısından anlamı
%84,4 temel veya orta düzey BİT yeterliği bildirmiştir	Yönergeler basit, adım adım ve ileri teknik beceri gerektirmeden uygulanabilir olmalıdır.
Yalnızca %12,5 UDL'yi bildiğini açıkça belirtmiştir	UDL, pratik sınıf diliyle açıklanmalıdır.
%71,9 UDL'yi hiç/nadiren kullandığını belirtmiştir	Örnek dersler, kontrol listeleri ve rehberli yeniden tasarım örnekleri gereklidir.
%65,6 dinlemede BİT'i sık/her zaman kullanırken konuşmada bu oran %31,2'dir	Dijital araçlar yalnızca içerik sunumunu değil, özellikle konuşma gibi üretici becerileri de desteklemelidir.
%78,1 kapsayıcılık için ek insan kaynağı olmadığını bildirmiştir	Ders tasarımı baştan itibaren engelleri azaltmalı ve alternatifler sunmalıdır.
%78,1 İngilizce öğretiminde BİT kullanımını eğitim önceliği olarak belirtmiştir	Rehber, araçları doğrudan dil öğrenme hedefleriyle ilişkilendirmelidir.

Bu nedenle öğretmen desteği; açık seçenekler, kullanıma hazır örnekler, erişilebilir alternatifler, pratik kontrol listeleri ve WP3 pilotlarında materyalleri deneme-geliştirme fırsatları sunduğunda en yararlı hâle gelir.

3. Basit Dille UDL

UDL, sorun ortaya çıktıktan sonra uyarlama yapmak yerine öğrenen çeşitliliğini baştan dikkate alarak planlama yapmaktır. Öğretmen tek ve sabit bir yol hazırlayıp öğrenci zorlandıktan sonra değişiklik yapmak yerine, başlangıçtan itibaren esnek seçenekler tasarlar.

UDL ilkesi	Öğretmenin sorusu	İngilizce dersinde örnekler
Katılım (Engagement)	Farklı öğrencilerin derse katılma isteğini nasıl destekleyebilirim?	Görev/konu seçimi; oyun; ikili çalışma; kültürel açıdan anlamlı örnekler; açık hedefler; destekleyici geri bildirim.
Temsil (Representation)	Öğrenciler anlama birden fazla yoldan nasıl ulaşabilir?	Kısa metin + görsel + ses; altıyazı; kelime bankası; örnekler; jestler; uygun olduğunda iki dilli destek.
Eylem ve İfade (Action & Expression)	Öğrenciler öğrendiklerini birden fazla uygun yolla nasıl gösterebilir?	Konuşma, yazma, eşleştirme, ses kaydı, kısa diyalog/poster oluşturma, etkileşimli görev tamamlama.

UDL “her öğrenme stili için ayrı etkinlik” değildir

Amaç öğrencileri etiketlemek değil; öğrenen çeşitliliğine yanıt veren ve gereksiz engelleri azaltan esnek seçenekler sunmaktır.

4. SMART-UDL Ders Planlama Döngüsü

Adım	Ne yapılmalı?
1. Öğrenme hedefini belirleyin	Öğrencinin ne bilmesi veya ne yapabilmesi gerektiğini açık yazın. Hedefi kullanılacak araçtan ayrı tutun.
2. Olası engelleri belirleyin	Dil düzeyi, özgüven, okuma yükü, dinleme hızı, cihaz erişimi, özel eğitim ihtiyacı, çok dillilik ve süreyi düşünün.
3. UDL seçeneklerini planlayın	Katılım, temsil ve eylem/ifade için en az bir anlamlı seçenek ekleyin.
4. Araçları seçin	Dijital aracı yalnızca erişimi, pratiği, geri bildirimi veya ifadeyi geliştirdiğinde kullanın. Her zaman basit bir alternatif bulundurun.
5. Öğrenme kanıtını planlayın	Ne gözlemleyeceğinizi veya toplayacağınızı belirleyin: kısa yanıt, quiz, ses kaydı, diyalog, çalışma kâğıdı, öğrenci ürünü veya çıkış bileti.
6. Uygulayın, gözden geçirin ve revize edin	Ders sonrasında öğretmen gözlemi ve öğrenci geri bildirimiyle neyin korunacağına, değişeceğine veya sadeleştirileceğine karar verin.

5. Dijital Araçları Pedagojik Amaçla Entegre Etme

SMART-UDL Çerçevesi HSP, HiHaHo, Canva, StoryJumper, Quizizz, Kahoot, Wordwall, metinden sese, sestene metne, dijital kelime kartları ve yapay zekâ destekli telaffuz araçları gibi örnekler sunmaktadır. Bunlar zorunlu araçlar değildir. Yalnızca kurumunuzda kullanılabilir/onaylı olan ve öğrenci grubuna uygun araçları kullanın.

Öğrenme amacı	Olası araç türü	UDL katkısı	Düşük teknoloji / teknolojisiz alternatif
Kelime geliştirme	Kelime kartları, Wordwall, Quizizz	Tekrarlı çok modlu temsil ve anında pratik	Görsel/kelime kartları; eşleştirme; mini beyaz tahta

Dinlemeyi destekleme	HSP/etkileşimli video, ses, altyazı	Duraklatma, tekrar oynatma, görsel destek, ayarlanabilir hız	Öğretmenin okuduğu metin; basılı transkript; tekrarlı dinleme
Konuşmayı destekleme	Ses kaydı, sestene metne, telaffuz pratiği	Gizli prova, çoklu deneme, alternatif ifade	İkili prova; diyalog kartları; öğretmen/akran modellemesi
Hikâye/ürün oluşturma	StoryJumper, Canva	Seçim, yaratıcılık, görsel + yazılı ifade	Kâğıt storyboard; poster; rol oynama
Anlamayı kontrol etme	Kahoot/Quizizz/HSP quiz	Hızlı geri bildirim ve katılım	Çıkış bileti; başparmak yöntemi; kısa çalışma kâğıdı

Önce pedagoji

Bir dijital aracı sadece modern görüldüğü için eklemeyin. Şunu sorun: “Bu araç hangi engeli azaltıyor veya hangi öğrenme fırsatını artırıyor?”

6. Günlük Uygulamada Erişilebilirlik ve Kapsayıcılık

- Yönergeleri kısa tutun ve karmaşık görevleri küçük adımlara bölün.
- Okunabilir yazı tipleri, açık kontrast ve sade sayfa/ekran düzeni kullanın.
- Mümkün olduğunda önemli ses/video içerikleri için altyazı veya transkript sağlayın.
- Dijital materyallerde bilgilendirici görsellere anlamlı alternatif metin ekleyin.
- Anlamayı desteklemek için piktogram, görsel, jest, örnek ve kelime bankaları kullanın.
- Öğrenme hedefi hızla bağlı değilse ek işlem süresi ve tekrar erişim olanağı tanıyın.
- Erişim veya internet sınırlıysa teknolojisiz ya da daha basit bir dijital alternatif sunun.
- Anlamayı ve kapsayıcılığı desteklediği durumlarda öğrencilerin ana dillerini stratejik olarak kullanın.
- Belirli bir yanıt biçimi (örneğin tüm sınıf önünde konuşma) öğrenme hedefinin kendisi değilse, öğrenmeyi göstermenin tek yolu hâline getirmeyin.

Özel eğitim uyarılma ilkesi

Aynı öğrenme hedefinden başlayın. Gerektiğinde erişim, destek, hız, temsil veya yanıt biçimini uyarlayın. Bireyselleştirilmiş eğitim planı gerektirmedikçe hedefi otomatik olarak düşürmeyin.

7. Örnek A1–A2 UDL Dersi

Örnek tema: Ev Eşyaları – “Nerede?” (A1). Bu yalnızca bir modeldir; öğretmenler yapıyı herhangi bir SMART-UDL temasına uyarlayabilir.

Ders bileşeni	UDL-BİT tasarımı
Öğrenme hedefi	Öğrenciler yaygın ev eşyalarını adlandırır ve basit yer bildiren ifadeleri kullanır (örn. “The book is on the table.”).
Katılım	Öğrenciler oda veya nesne grubunu seçer; kısa “I Spy” oyunu; daha düşük baskılı katılım isteyen öğrenciler için ikili çalışma seçeneği.
Temsil	Görsel kart + yazılı kelime + öğretmen ses/model cümlesi; isteğe

	bağlı iki dilli kelime bankası; on/in/under için açık görsel örnekler.
Uygulama	Mevcut olduğunda sürükle-bırak/eşleştirme; eşdeğer alternatif olarak kâğıt kart eşleştirme.
Eylem ve ifade	Birini seç; iki cümle söyle, ses kaydı yap, iki cümle yaz veya etiketli küçük bir görsel hazırla.
Erişilebilirlik	Büyük ve okunabilir görseller; sade düzen; tekrar dinleme; ek süre; akran desteği; uygun olduğunda klavye ile erişilebilir görev.
Değerlendirme	Öğretmen öğrencinin nesneyi doğru adlandırıp hedef edatı kullanıp kullanmadığını kontrol eder; yalnızca doğru/yanlış değil kısa geri bildirim verir.
Pilot kanıtı	Öğretmen gözlemi + bir öğrenci ürünü/yanıtı + ders sonrası kısa öğrenci geri bildirimi.

Hedefi sabit tutun

Yanıt biçimi değişebilir; ancak dil öğrenme hedefi aynı kalır. Bu, UDL'nin temel ayrımlarından biridir.

8. Değerlendirme, Geri Bildirim ve Öğrenci Seçimi

Değerlendirme öğrenme hedefiyle uyumlu olmalı ve gereksiz bir engel oluşturmamalıdır. SMART-UDL'de kanıt; kısa ön/son kontrollerden, dijital performans görevlerinden, öğretmen gözleminden, öğrenci ürünlerinden ve geri bildirimden gelebilir.

Hedef... ise	Uygun kanıt	Mümkün olduğunda kaçınılmalı
Kelimeyi tanıma	Eşleştirme, görsel seçimi, kısa quiz, işaretleme/sürükleme	Esas olarak yazım becerisini ölçen uzun yazma görevi
Konuşma	Kısa diyalog, sesli yanıt, ikili konuşma, telaffuz denemesi	Yalnızca yazılı çalışma kâğıdıyla değerlendirme
Dinleme	Dinledikten sonra seçme/sıralama; anahtar kelime belirleme; tekrar oynatmalı görev	Tüm öğrenciler için tek ve hızlı, tekrarsız ses kaydı
İşlevsel dil kullanımı	Rol oynama, kısa senaryo, dijital/kâğıt ürün	Yalnızca izole dil bilgisi testi

- Geri bildirim, öğrencinin neyi iyi yaptığını ve bir sonraki adımda neyi denemesi gerektiğini söylemelidir.
- Pratik ve gelişim hedefin parçasıysa birden fazla denemeye izin verin.
- Pilot derslerde yalnızca ortalama puanları değil, farklı öğrenciler için neyin işe yaradığını da kaydedin.

9. SMART-UDL E-Platformu ve ILP'nin Kullanımı

Proje çerçevesi; UDL tabanlı A1–A2 ders planları, Interactive Learning Pack (ILP), video/animasyon/ses kaynakları, oyunlaştırılmış görevler, dijital çalışma kâğıtları, veli materyalleri, öğretmen rehberleri, geri bildirim araçları ve çok dilli erişimi içeren bir e-platform öngörmektedir. Yalnızca platformun mevcut sürümünde gerçekten bulunan işlevleri kullanın.

1. Ders hedefiyle başlayın ve uygun tema/materyali seçin.
2. Materyali ders öncesinde ön izleyin; bağlantı, ses, video ve etkileşimli öğelerin çalıştığını kontrol edin.

3. Erişilebilirliği kontrol edin: okunabilirlik, gerektiğinde altyazı/transkript, yalnızca görsel/sesli bilgi için alternatifler ve basit bir yedek etkinlik.
4. Öğrencilerin bireysel, ikili veya grup hâlinde çalışıp çalışmayacağına karar verin.
5. Kullanım sonrasında teknik sorunları, erişilebilirlik engellerini ve öğrenci geri bildirimini kaydedin; böylece materyal revize edilebilir.

10. Pilot Uygulama: Ders Öncesi, Sırası ve Sonrası

Zaman	Öğretmen eylemi	Kanıt
Ders öncesi	Pilot için hazır içeriği seçin; hedefi, UDL seçeneklerini, erişilebilirliği, cihaz/bağlantıları ve süreyi kontrol edin. Yedek plan hazırlayın.	Pilot öncesi içerik kontrolü / ders notları
Başlangıç	Hedefi öğrenci dilinde açıklayın; planlandırırsa kısa ön kontrol uygulayın.	İsteğe bağlı ön kontrol
Ders sırasında	Dersi uygulayın; katılımı, engelleri, teknolojiyi ve öğrencilerin sunulan seçenekleri kullanıp kullanmadığını gözlemleyin.	Öğretmen notu / gözlem
Ders sonunda	Kısa öğrenme kontrolü yapın ve kısa öğrenci geri bildirimi alın.	Son kontrol / öğrenci geri bildirimi
Ders sonrası	Öğretmen Pilot Formunu doldurun; neyin korunacağını, revize edileceğini veya çıkarılacağını belirleyin.	Öğretmen Pilot Formu + revizyon kararı

Pilotun amacı

Pilot, öğretmeni sınamak için değildir. Materyalin ve uygulamanın testidir. Pilot sırasında bulunan sorunlar geliştirme için değerli kanıtlardır.

11. Hızlı Kapsayıcı Ders Planlama Kontrol Listesi

Kontrol	Soru	Evet / Revize
Hedef	Dil öğrenme hedefi açık ve A1–A2 / hedef yaş grubu için uygun mu?	☐ / ☐
Katılım	İlgi uyandırmak, özgüveni desteklemek veya seçim sunmak için anlamlı bir yol var mı?	☐ / ☐
Temsil	Önemli bilgiler birden fazla uygun biçimde sunuluyor mu?	☐ / ☐
Eylem ve İfade	Hedef izin verdiğinde öğrenciler öğrenmeyi birden fazla uygun yolla gösterebiliyor mu?	☐ / ☐
Erişilebilirlik	Metin, görsel, ses/video ve etkileşimli öğeler okunabilir ve kullanılabilir mi?	☐ / ☐
Kapsayıcılık	Özel eğitim ihtiyacı olan, çok dilli ve dezavantajlı öğrenciler için olası engeller düştürüldü mü?	☐ / ☐

Dijital amaç	Her dijital araç açık bir pedagojik amaca hizmet ediyor mu?	☐ / ☐
Alternatif	Teknoloji çalışmazsa veya erişim sınırlıysa basit bir yedek çözüm var mı?	☐ / ☐
Değerlendirme	Değerlendirme gerçekten belirtilen öğrenme hedefini ölçüyor mu?	☐ / ☐
Pilot kanıtı	Ders sonrasında hangi geri bildirim/kanıtı toplayacağımı biliyor muyum?	☐ / ☐

12. Sık Sorulan Sorular

Her derste teknoloji kullanmam gerekir mi?

Hayır. Teknoloji yalnızca erişimi, pratiği, geri bildirimi veya ifadeyi geliştirdiğinde yararlıdır. Teknolojisiz bir etkinlik de tamamen UDL uyumlu olabilir.

Her öğrenci farklı bir görev mi yapmalı?

Hayır. UDL, her öğrenci için ayrı ders değil; ortak öğrenme hedefi çevresinde esnek erişim ve seçenekler sunmaktır.

Öğrenciler ana dillerini kullanabilir mi?

Evet; anlamayı, özgüveni veya katılımı desteklediğinde ve hedef dil amacının yerine geçmediğinde kullanılabilir.

Dijital araç çalışmazsa ne yapmalıyım?

Planlanan düşük teknoloji/teknolojisiz alternatifi kullanın ve sorunu revizyon için kaydedin.

Kaç seçenek sunmalıyım?

Yalnızca anlamlı ve yönetilebilir sayıda. Çoğu zaman iki açık seçenek, çok sayıda karmaşık seçenekten daha iyidir.

Yapay zekâ destekli araçları nasıl kullanmalıyım?

Yalnızca kurumca onaylı ve yaşa uygun olduğunda, öğretmen gözetiminde kullanın. Yapay zekâ çıktısını tek değerlendirme veya geri bildirim kaynağı olarak kullanmayın.

Pilot uygulamada en önemli soru nedir?

Ders, daha fazla öğrencinin hedef öğrenmeye erişmesine, katılmasına ve öğrendiklerini göstermesine yardımcı oldu mu?

13. Destekleyici Proje Belgeleri

Bu rehber aşağıdaki SMART-UDL proje belgeleriyle birlikte kullanılmalıdır:

- SMART-UDL WP2 İhtiyaç Analizi Raporu
- SMART-UDL WP2 Öğretmen İhtiyaçları ve İngilizce Öğretim Uygulamaları – Ayrıntılı Anket Sonuçları ve Analizi
- UDL Tabanlı BİT Destekli Kapsayıcı İngilizce Dil Öğrenimi için SMART-UDL Çerçevesi
- SMART-UDL UDL Ders İçeriği Kalite Kontrol Listesi
- SMART-UDL Pilot Uygulama Araç Seti

- Evde İngilizce: Veli Rehberi

SMART-UDL kapsamında ortaklaşa hazırlanmıştır. Proje çerçevesi, Öğretmen Rehberinde Bozyazı İlçe MEM'i lider kurum olarak tanımlamakta; ortak katkısı ve konsorsiyum içindeki final inceleme süreci öngörülmektedir.

SMART-UDL ilkesi

Öğrenen çeşitliliğini en baştan planlayın. Öğrenme hedefini açık tutun, gereksiz engelleri azaltın ve öğrencilere katılım, bilgiye erişim ve öğrenmeyi gösterme için anlamlı yollar sunun.

SMART-UDL Teacher's Guide to Inclusive Lesson Planning © 2026 by Smart UDL Project Team is licensed under CC BY-NC-SA 4.0. To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Co-funded by the Erasmus+ Programme of the European Union. The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

